

Motion till riksdagen 2012/13:Ub479

av **Helene Petersson i Stockaryd (S)**

Rymdforskning och teknikutveckling

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om rymdforskning och teknikutveckling.

Motivering

I budgetpropositionen för 2013 föreslås att teknikutveckling inom rymdverksamheten bör förstärkas för att kunskapsutvecklingen ska möjliggöra fortsatt svenskt deltagande i angelägna internationella projekt. Förslaget är en ökning med 75 miljoner för 2013.

Det är viktigt att forskningen har tydlig koppling till globala utmaningar, t.ex. miljö- och klimatforskning, att det sker samverkan mellan forskare och företag som leder till resultat som inte hade uppnåtts på annat sätt, att det finns ett stort inslag av teknikspridning samt kunskapsutbyte med närliggande branscher.

Sverige kan i många fall bidra med unik kunskap, och därmed gör svenska forskare och företag skillnad. Det är viktigt att utvecklingsprojekt som uppfyller dessa kriterier säkerställs långsiktig finansiering. Sverige är världsledande inom klimatforskning med mer än tjugo års erfarenhet av rymdforskning och instrumentutveckling. Sedan 2005 pågår utvecklingen av ett mikrovågsinstrument som är fokuserat på klimatet och att mäta vattenångan, den viktigaste växthusgasen. Instrumentet kallas Steamr och är ett svenskt unikt bidrag till det föreslagna hörnstensprojektet Premier inom den europeiska rymdorganisationens (Esa) jordobservationsprogram. Utvecklingsarbetet sker i ett nära samarbete med Chalmers, och ett flertal svenska företag leder och har deltagit i arbetet.

Bakom projektet står ett femtiotal ledande atmosfärforskare i Sverige, Europa och övriga världen. Det saknas ännu tillräcklig kunskap om hur kli-

Fel! Okänt namn på

matet verkligen fungerar och därmed också om vilka åtgärder som mest effektivt begränsar klimatpåverkande utsläpp. Ändringar i sammansättningen av atmosfären, och dess dynamik och kemi, behöver mätas för att man ska kunna förbättra existerande klimatmodeller. För det krävs fortsatta globala observationer av atmosfären med hög detaljnivå, vilket bara kan göras med rymdbaserade instrument.

Utvecklingen av instrument som Steamr är drivande för de tekniker som möjliggör instrumentens tekniska prestanda och därmed ytterst deras vetenskapliga nytta. Instrumentutvecklingens spridningseffekter är av flera slag; teknik och metodspridning till andra vetenskaper, till förbättrad rymdteknik och till andra näringsgrenar, samt genom att nya företag startas. Exempel på applikationer inom andra områden är fordonsradar, radiokommunikation, sensorer för inspektion av personer ("stand-off detection") och medicinsk teknik.

Sverige har hittills satsat 50 miljoner kronor på instrumentutvecklingen och ansvarig myndighet, Rymdstyrelsen, måste under hösten bekräfta om Sverige står fast vid sina intentioner att bidra med Steamr, alternativt avveckla svenskt deltagande. Att avbryta utvecklingen av Steamr skulle få ett antal oönskade konsekvenser för:

- ? Förståelsen av klimatet – arbetet med modeller för att förstå sambandet mellan vårt beteende på jorden, atmosfärens förändringar och klimatpåverkan kommer att drabbas direkt.
- ? Unikt svenskt kunnande – den svenska kunskapen inom teknik för klimatobservationer från rymden är inte omedelbart ersättningsbar. Om den inte används går den snart förlorad.
- ? Internationell trovärdighet – Esas Premier-projekt kan inte genomföras om Sverige inte håller gjorda utfästelser och bidrar med Steamr. Detta skulle rimligen sänka svensk trovärdighet både i Esasamarbetet och för den svenska positionen i klimatfrågan.
- ? Förvaltandet av skattemedel – resurser i form av redan investerade 50 miljoner kronor är kastade i sjön om inte projektet slutförs. Med instrumentet Steamr har Sverige en unik möjlighet att använda vårt lands spjutspetsförmåga inom forskning och teknik för en av vår tids ödesfrågor, klimatförändringen. Därför är det angeläget att uppmärksamma vikten av satsningen på Steamr samt att Sverige ska vidmakthålla och förstärka forskningsinsatserna på rymd- och klimatområdet.

Stockholm den 4 oktober 2012

Helene Petersson i Stockaryd (S)